

PEDAGÓGUSOK

LAPJA

LX. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2004. DECEMBER 14.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

12.

„MI VÉGRE VAGYUNK A VILÁGON?”

Ismert és sokat hangoztatott gondolat a következő: egy társadalom érettségét az mutatja meg igazán, hogy hogyan viszonyul a kisebbségeihez. Ez igaz! Meggyőződésem azonban, hogy ez a megállapítás igaz a társadalom és az iskola vonatkozásában is. Igen! Egy társadalom érettségét az is mutatja, hogy hogyan figyel az oktatás-nevelés állapotára. Az iskolában természetesen a főszereplő a gyermek. S akkor, amikor a Pedagógusok Szakszervezete szól a pedagógusért, minden esetben szól az ágazat egészéért, s benne a tanulóért, a szülőért.

Azért tartottam szükségesnek előrebocsátani ezt a gondolatot, mivel a továbbiakban minden mondat e *szakszervezeti ars poetica* jegyében születik.

Néhány évvel ezelőtt társadalomkutatóktól gyakran hallottuk, hogy az az ország képes a fejlődésben nagyot lépni, amelyik az oktatásra költi a pénzét. Ezt az állításukat néhány nép felsorolásával, helyzetük elemzésével támasztották alá. Magyarországot nem találtam az említettek között. Nem is kerülhetett oda, hiszen nem érvényes rá a megállapítás. Nem szívesen vonnám le a konklúziót, mely a fentiekből egyértelműen következik. Azonban az megfellebbezhetetlen, hogy a magyar közoktatás nem kapja meg azt a figyelmet, amely megilletné, amely szükséges lenne ahhoz, hogy a társadalom életében kijelölt szerepét megfelelően betöltsé. Hogy is kaphatná meg, mikor minden év utolsó hónapjaiban az ország költségvetéstervezetének a tárgyalása és az ezzel kapcsolatos érdekegyeztetés során a véget nem érő számháború a jellemző. Hogy is kaphatná meg, mikor a kormány és a fenntartók közötti – az oktatási feladatok fedezetéről szóló – párharcban háttérbe szorul a lényeg, s előbb-utóbb nem az ellátandó feladat, hanem pusztán a finanszírozás szempontú megközelítés lesz a meghatározó.

Az sem erősíti egy szakma önbecsülését és társadalmi elfogadottságát, ha egy vállalkozói szférából érkező kijelentéssel: „Sok a közalkalmazott”, a kormány fenntartás nélkül azonosul. A Pedagógusok Szakszervezete természetesen nem arra gondol, hogy a csökkenő gyereklétszám ellenére a miénk változatlan maradhat. Lassan az a javaslat nem állja meg a helyét, hogy fordítsuk a felszabadult forrásokat az oktatás minőségi fejlesztésére. De azt sem tartjuk elfogadhatónak, hogy a feladat előzetes felmérése, „hatástanulmány” folytatása nélkül, a pedagógusok és gyakran a tanulók érdekeit figyelmen kívül hagyva vonnak össze iskolákat, óvodákat. Nem tartjuk elfogadhatónak, hogy időnként az oktatási kormányzat a reform, a korszerűsítés leple alatt „old meg” intézményi racionalizálást.

Nem szeretnénk a „Ha nincs pénzed valamire, azt reformáld meg!” közhelyes fordulattal élni, azonban mégsem véletlen, hogy a tollamra kívánczik ez a mondat. Nem lehet különösebben csodálkozni ilyen oktatás körüli miliőben, ha a társadalom odahelyezi az iskolát, a pedagógust az értékek ranglistáján, ahogy ma tapasztaljuk. Nem lehet meglepődni azon, hogy a társadalmi fordulat óta lehetett a tanár bűnbak, hogy szaporodnak a vele szembeni atrocitások; ne használjak eufémizmust, mondjam ki: a tanárverés kínos része lett az iskolai élet mindennapjainak. S az sem meglepő, hogy a Népszava 2004. november 22-i számában megjelent interjú egy, a tanuló szókincséből vett, izléstelen felhanggal kezdve ismerteti Szilágyi Gyula: Megbukott az iskola? c. könyvét, mely most látott napvilágot a jeles Ozirisz Kiadó Magyarország felfedezése sorozatában. Nem is vádoló az író a megállapításaiért, hisz vele együtt vallom, hogy „...előbb-utóbb valakinek fel kell tenni a kérdést: Quo vadis, Iskola?”

Vádolom azonban az egymást követő kormányokat, hogy az oktatás prioritásának látványos hangoztatása mellett önös politikai küzdelmeikben feláldozzák az oktatást.

Vádolom az oktatási kormányzatot, hogy a szakmával történő rendszeres érdemi párbeszéd nélkül erőltet át oktatási reformokat.

Sajnálom – bár számos objektív és szubjektív tényező gátol bennünket –, hogy érdekérvényesítő munkánk nem elég hatékony. Am bármennyi kritika, sőt, ócsárlás ér bennünket, vannak és remélhetőleg lesznek eredményeink. Bár az érdekérvényesítés sohasem lehet százszerű. Az eredmények mindig valamilyen kompromisszumok jegyében születnek meg.

Sajnálom, hogy a szülők és szervezeteik közül nem mindenki ismeri fel, hogy legfőbb szövetségese csak a pedagógus, a hivatását jól gyakorló pedagógus lehet. Fontos számon tartani valamennyiünknek: a „tudás háza” ma még – az információrobbanás és a digitális forradalom időszakában is – az iskola. Az iskola a társadalom kicsinyített mása, amely egyszerre a növekvő ember kohója és küzdőtere, megvalósítandó mintája annak, ahogy később kinek-kinek élnie kellene. Címül az ősrégi katekizmusból egy kérdést idéztem, természetesen magunkra gondoltam, nagyon tömörítve, az iskolára. És most, karácsony közeledtén, a nagy reménység napjaiban, Adyval mondom: „Karcsyoni rege, / Ha valóra válna, / Igazi boldogság / Szállna a világra...” Így legyen!

Sztlankó Erzsébet

A TARTALOMBÓL:

- A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI
- MEGÁLLAPODÁS A 2005. ÉVI KÖZALKALMAZOTTI BÉREKRŐL
- TAGOZATRÓL TAGOZATRA
- KOLLÉGIUM 2004
- AZ EURÓPAI UNIÓ KORMÁNYA
- EÖTVÖS JÓZSEF-EMLÉK-PLAKETT KITÜNTETÉSEK
- KI KICSODA
- PEDAGÓGUSKÓRUSOK TALÁLKOZÓJA
- VESZEDELMEK VISZONYOK AZ ISKOLÁBAN
- KELLEMES KARÁCSONYT, BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT
- OÉT-MEGÁLLAPODÁS
- PL-ÚTMUTATÓ:
  - MUNKAJOGI KÉRDÉSEK;
  - A MUNKAÉVELEMRŐL;
  - A GÁRDONYI GÉZA ALAPÍTVÁNY HÍREI;
  - JOGI PANORÁMA